

Δίκαιο των Ανηλίκων

Ενότητα 11: Η επίσημα βεβαιωμένη εγκληματικότητα

Αγγελική Γ. Πιτσελά, Αν. Καθηγήτρια Εγκληματολογίας -
Σωφρονιστικής

Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Η επίσημα βεβαιωμένη εγκληματικότητα

ως δείκτης του κοινωνικού ελέγχου στο
ποινικό δίκαιο ανηλίκων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ανάλυση των στοιχείων των εγκληματολογικών στατιστικών της αστυνομίας.
2. Έκταση, δομή και εξέλιξη της επίσημα βεβαιωμένης παραβατικότητας (ομάδα ηλικίας, κατηγορίες εγκλημάτων).
3. Εγκληματικότητα των ατόμων μετεφηβικής ηλικίας ή νεαρών ενηλίκων.
4. Συγκριτική ανάλυση της παραβατικότητας των ανηλίκων με άλλες χώρες της Ευρώπης

Σκοποί ενότητας

- Ανάλυση των εγκληματολογικών στοιχείων που προκύπτουν από τις βεβαιωμένες παραβάσεις των ανηλίκων και των νεαρών ενηλίκων εκ μέρους της αστυνομίας.

Έκταση εγκληματικότητας 1

- Το 1996 βεβαιώθηκαν από την αστυνομία συνολικά 349.476 εγκλήματα (κακουργήματα και πλημμελήματα, αυτεπαγγέλτως ή κατ' έγκληση διωκόμενα),
  - Το 1,9% αφορούσε κακουργήματα.
    - Εκ των οποίων το 58% παρέμειναν ανεξιχνίαστα (μέχρι το τέλος του ίδιου έτους).
  - Η ταυτότητα των φερόμενων δραστών εξακριβώθηκε για 297.139 άτομα.
  - Το 97% ήταν ελληνικής υπηκοότητας.
  - Το 14% ήταν γυναίκες.
  - Το 6% επί του συνόλου των δραστών με γνωστή την ηλικία τους είναι ανήλικοι.

Έκταση εγκληματικότητας 2

- Το 2012 βεβαιώθηκαν από την αστυνομία συνολικά 94.244 εγκλήματα,
  - Το 9,6% αφορούσε κακουργήματα.
    - Εκ των οποίων το 47% παρέμειναν ανεξιχνίαστα.
  - Η ταυτότητα των φερόμενων δραστών εξακριβώθηκε για 126.265 άτομα.
  - Το 70% ήταν ημεδαπή.
  - Το 15% ήταν γυναίκες.
  - Το 3% επί του συνόλου των δραστών με γνωστή την ηλικία τους είναι ανήλικοι.

Τα στοιχεία προέρχονται από την Στατιστική Επετηρίδα της Ελληνικής Αστυνομίας του αντίστοιχου έτους.

Δομή της εγκληματικότητας (1 από 2)

- Εγκλήματα με μεγάλη συμμετοχή ανηλίκων ανήκουν συνήθως στο πεδίο της ελαφριάς εγκληματικότητας.
  - Συνήθως επικρατούν τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.
  - Από το 2006-2011 επικρατούν οι παραβάσεις άλλων ειδικών ποινικών νόμων.
- Ακόμη και στους λεγόμενους επίμονους δράστες οι εγκληματικές δραστηριότητες παύουν με την πάροδο του χρόνου.
- Λόγω της απλής δομής των παραβάσεων των ανηλίκων, αυτή είναι ορατή, ενώ διευκολύνεται ο έλεγχός της.
  - Οι ενήλικοι τελούν αναλογικά τα περισσότερα και βαρύτερα εγκλήματα.

Δομή της εγκληματικότητας (2 από 2)

- Αποτελεί διεθνές ερευνητικό πόρισμα ότι οι νέοι άνθρωποι χαρακτηρίζονται από ριψοκίνδυνη συμπεριφορά στην οδική κυκλοφορία, τελούν συχνά εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας και πράξεις βίας κατά προσώπων ή πραγμάτων.
  - Οι περισσότεροι είναι περιστασιακοί δράστες.
  - Η δράση τους χαρακτηρίζεται από έλλειψη σχεδιασμού, είναι αυθόρμητη και παρορμητική.
  - Σύμφωνα με τη θεωρία του ελέγχου, οι πιθανότητες νομοταγούς συμπεριφοράς είναι τόσο μεγαλύτερες όσο ισχυρότεροι είναι οι δεσμοί του ατόμου με την κοινωνία και τους θεσμούς της.

Εξέλιξη εγκληματικότητας (1 από 2)

- Για τη σωστή εκτίμηση της εξέλιξης της βεβαιωμένης από την αστυνομία εγκληματικότητας (δήλης εγκληματικότητας) θα πρέπει να συνεκτιμηθούν οι μεταρρυθμίσεις και οι αλλαγές στη νομοθεσία και τη νομολογία.
- Η ποσότητα και η ποιότητα της δήλης εγκληματικότητας των ανηλίκων καθορίζεται αποφασιστικά από την κοινωνική αντίδραση (καταγγελητήρια συμπεριφορά, ιδίως των θυμάτων εγκλήματος).
- Η επίσημα βεβαιωμένη εγκληματικότητα αποτελεί συνακόλουθα μια εξαρτημένη μεταβλητή, που αντικατοπτρίζει τη δομή και την ένταση του κοινωνικού ελέγχου.

Εξέλιξη εγκληματικότητας (2 από 2)

- ✓ Παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν την εικόνα της επίσημα βεβαιωμένης παραβατικότητας των ανηλίκων:
  - ✓ Προθυμία του θύματος να καταγγείλει το έγκλημα.
  - ✓ Επαγγελματισμός των διωκτικών αρχών.
  - ✓ Κατάλληλη στελέχωση της αστυνομίας.
  - ✓ Ετοιμότητα των αστυνομικών αρχών για βεβαίωση, εξακρίβωση της ταυτότητας του δράστη και δικαστική συνέχεια των εγκλημάτων ανηλίκων που καταγγέλλονται.
  - ✓ Αύξηση του αριθμού των ανηλίκων στον πληθυσμό μιας χώρας.
  - ✓ Τροποποιήσεις νομοθεσίας/νομολογίας.
  - ✓ Αλλαγές στη στατιστική καταγραφή των εγκληματολογικών δεδομένων.

**Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή
σας.**

**Αγγελική Γ. Πιτσελά, Αν. Καθηγήτρια
Εγκληματολογίας - Σωφρονιστικής,
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ.**

Βιβλιογραφία

Α. Πιτσελά, Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων, ζ' εκδ., εκδ. Σάκκουλα Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2013, σελ. 1-23.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αγγελική Γ. Πιτσελά.
«Δίκαιο των Ανηλίκων. Η επίσημα βεβαιωμένη εγκληματικότητα». Έκδοση:
1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS268/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

